

УДК: 336.015

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

INFORMATION AND METHODOLOGICAL SUPPORT FOR THE ANALYSIS OF THE FINANCIAL CONDITION OF THE ENTERPRISE

АЩАУЛОВА М.П., ГОЛОВКО А.Ю., ЧУБ В.О., *
здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенко

Стаття присвячена питанням інформаційного та методичного забезпечення аналізу фінансового стану підприємства та їх впливу на якість аналітичного обґрунтування управлінських рішень.

Фінансовий аналіз є суттєвим елементом фінансового менеджменту. Від того, які управлінські рішення розробляються та реалізуються, залежать поточна та перспективна конкурентоспроможність підприємства, ефективність його діяльності.

Змістовність аналізу, його глибина і повнота значною мірою визначаються станом інформаційного забезпечення. При цьому існує потреба в достовірній інформації про надійність потенційних позичальників, емітентів цінних паперів, партнерів з метою поліпшення управлінських та інвестиційних рішень.

Значна частина сільськогосподарських підприємств сьогодні не має достатньо організованої системи фінансового менеджменту. Відсутня повноцінна система забезпечення своєчасної та достовірної інформації всіх структурних підрозділів системи управління. Брак певних видів управлінської інформації обмежує можливості використання підприємствами всього арсеналу методів та прийомів управління фінансами.

Для покращення фінансового стану підприємства та його аналізу необхідним є удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення; розробка внутрішньої звітності; розробка методичного забезпечення прогнозування фінансового стану підприємства; удосконалення форм фінансової звітності, адаптації національних форм звітності до міжнародних.

Ключові слова: *інформаційне забезпечення, методичне забезпечення, фінансовий стан, фінансовий аналіз, оцінювання фінансового стану.*

The article is devoted to the issues of information and methodological support of the analysis of the financial condition of the enterprise and their influence on the quality of analytical substantiation of management decisions.

Financial analysis is an essential element of financial management. The current and future competitiveness of the enterprise, the efficiency of its activity depend on what management decisions are developed and implemented.

The content of the analysis, its depth and completeness are largely determined by the state of information support. At the same time, there is a need for reliable information on the reliability of potential borrowers, issuers of securities, partners in order to improve management and investment decisions.

A large part of agricultural enterprises today do not have a sufficiently organized financial management system. There is no full-fledged system of providing timely and reliable information to all structural units of the management system. The lack of certain types of management information limits the ability of enterprises to use the whole arsenal of methods and techniques of financial management.

To improve the financial condition of the enterprise and its analysis, it is necessary to improve the information and analytical support; development of internal reporting; development of methodological support for forecasting the financial condition of the enterprise; improvement of financial reporting forms, adaptation of national reporting forms to international ones.

Keywords: *information support, methodical support, financial condition, financial analysis, financial condition assessment.*

* Науковий керівник: Малій О.Г., к.е.н., доцент

Постановка проблеми у загальному вигляді. Важливу роль у забезпеченні ефективного господарювання відіграє аналіз фінансового стану, який відповідає за відбір, оцінку та інтерпретацію фінансових, економічних та інших даних, що впливають на процес прийняття управлінських рішень.

Оцінка фінансового стану підприємства необхідна різним суб'єктам, що приймають безпосередню участь в господарській діяльності підприємства: інвесторам, яким необхідно прийняти рішення про формування портфеля цінних паперів підприємства; кредиторам, які повинні надати при необхідності кредити підприємству та бути впевненими, що їх кредити підприємство буде в змозі повернути з відсотками раніше, ніж воно збанкрутує; партнерам підприємства, що повинні бути впевнені в платоспроможності свого покупця, щоб можна було планувати власну господарську діяльність; керівникам маркетингових та рекламних відділів, які на основі цієї інформації створюють стратегію просування товару на ринки.

Все це загострює потреби суб'єктів бізнесу в достовірній інформації про сфери вкладання коштів і надійність потенційних позичальників, емітентів цінних паперів, партнерів тощо з метою зниження невизначеності та підвищення якості управлінських та інвестиційних рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання фінансового аналізу та його методичного й інформаційного забезпечення висвітлені у численних працях вітчизняних і зарубіжних вчених М.Д. Білика, Г. Г. Кірейцева, Л.А. Лахтіонової, Р.А. Слав'юка, П.А. Стецюка, І.О. Школьник [1-10], та багатьох інших дослідників. Аналіз літературних джерел різних авторів з даної теми виявив, що в Україні все ще не розроблено єдиної методики проведення аналізу фінансового стану, немає єдиної думки щодо визначення тих чи інших фінансових коефіцієнтів та їх нормативних значень, бракує методик, які б враховували галузеві особливості та особливості спеціалізації підприємств, актуальними є питання адаптації національних форм звітності до міжнародних стандартів.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначення ролі інформаційного та методичного забезпечення аналізу фінансового стану підприємства та його впливу на якість прийняття управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Змістовність аналізу, його глибина і повнота врахування всіх факторів, які впливають на стан об'єкта вивчення, значною мірою визначаються станом інформаційного забезпечення. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу - це система даних, які дозволяють вивчити реальний стан об'єкта управління та виміряти вплив факторів, які його визначають [10]. Відповідно до цього, придатність інформації для прийняття рішень має відповідати вимогам: державної регламентації; своєчасності подання; зіставності показників; доступності та гласності; раціональності; обов'язковості подання; методологічної єдності розрахунків показників.

Залежно від змісту і завдань аналізу використовують такі основні інформаційні джерела: фінансову звітність; статистичну звітність; дані внутрішньогосподарського (управлінського) бухгалтерського обліку; дані з первинної облікової документації (вибіркові дані); експертні оцінки.

Як відомо, фінансовий аналіз – це складова загального аналізу господарської діяльності, що охоплює два взаємопов'язаних розділи: аналіз фінансовий та управлінський. Такий розподіл досить умовний і відповідає розподілу бухгалтерського обліку на підприємстві на фінансовий та управлінський, що є об'єктивною потребою під час діяльності підприємства в ринкових умовах [7,8].

Фінансовий аналіз за користувачами можна поділити на внутрішній та зовнішній, їх різниця полягає в тому хто його проводить та ціллю його проведення.

Основний зміст зовнішнього аналізу – надання інформації численним користувачам про прибутковість діяльності підприємства, його платоспроможність, фінансову незалежність, ділову активність, ринкову стійкість тощо. Відповідні аналітичні показники розраховують за даними публічної фінансової звітності підприємства із залученням даних ринку цінних паперів.

Стандарти обліку та звітності зумовлюють розробку регламентованих, типових методик аналізу. Так методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та методика поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств, що

розроблені Агенством України з питань запобігання банкрутству, зорієнтовані на показники зовнішнього фінансового аналізу. Тест на ймовірність банкрутства та методика оцінки кредитоспроможності також базуються на даних зовнішнього аналізу. Оскільки зовнішній аналіз базується на обмеженій кількості інформації про діяльність підприємства, він не дає змоги розкрити всі причини успіху або невдач підприємства [4].

Внутрішній аналіз використовує всю достовірну інформацію. Внутрішній фінансовий аналіз глибше досліджує причини фінансового стану, вплив факторів на фінансові результати. Мета його – забезпечення планомірного надходження грошових коштів і розміщення власного та позикового капіталу так, щоб створити умови для нормального функціонування підприємства, отримання максимального прибутку і виключення ризику банкрутства.

Результати внутрішнього фінансового аналізу призначені для керівництва підприємства. Основний зміст цього аналізу – факторний аналіз прибутку, рентабельності, собівартості виробництва за видами продукції та видами витрат, пошук точки збитковості (критичного обсягу виробництва), фінансовий аналіз інвестиційних проектів.

Внутрішній фінансовий аналіз розв'язує ширше коло питань за наявності глибокої бази даних про діяльність підприємства. Важливу роль серед інформаційних джерел відіграють дані внутрішнього (управлінського) обліку.

Сьогодні підприємства самостійно обирають форму організації управлінського обліку, базуючись на особливості своєї діяльності, структури і розмірів підприємства, вимог управління. Проведення аналізу фінансового стану своєї діяльності – це внутрішня справа підприємства. Кожне підприємство самостійно визначає строки проведення та спосіб здійснення аналізу свого фінансового стану [5]. Проте, надалі все частіше виникає необхідність в постійному, а не єдиноразовому контролі за фінансовим станом підприємства.

Підприємства самостійно розробляють склад і зміст внутрішньої звітності з метою забезпечення всіх рівнів управління необхідною інформацією для здійснення контролю діяльності, прогнозування розвитку господарської діяльності та управління. Інформація управлінського обліку є комерційною таємницею, і лише з дозволу керівництва підприємства або за рішенням органів суду чи прокуратури можна отримати дозвіл на ознайомлення з даними реєстрів та внутрішньої звітності управлінського обліку.

Аналіз доводить, що значна частина сільськогосподарських підприємств наразі не має організованої системи сучасного фінансового менеджменту [6]. Вихідними основами виробничо-фінансового управління для багатьох підприємств залишаються досягнуті в минулому показники. Акцентом аналітично-планової роботи є виробничий процес, а фінансам відводиться допоміжна роль.

Крім того, відсутня повноцінна система забезпечення своєчасної та достовірної інформації всіх структурних підрозділів сучасного менеджменту. Брак певних видів управлінської інформації обмежує можливості використання сільськогосподарськими підприємствами всього арсеналу методів та прийомів управління фінансами [6]. Також ускладнює методику та збільшує трудомісткість фінансових розрахунків те, що діяльність підприємств аграрної сфери економіки пов'язана з виробництвом не одного, а багатьох видів продукції

Відтак, для покращення процесу аналізу фінансового стану підприємства необхідно удосконалювати інформаційне забезпечення, через впровадження нових форм управлінських звітів; методичне забезпечення, через розробку методик прогнозування фінансового стану підприємства; потрібне удосконалення форм фінансової звітності, що дозволить підвищити її аналітичні можливості.

Висновки. Сьогодні значну роль у вивченні господарської діяльності будь якого підприємства відіграє фінансовий аналіз. Без фінансового аналізу у наш час неможливе існування жодного підприємства. Мета фінансового аналізу – інформаційно забезпечувати прийняття управлінських рішень. Очевидно, що якість рішень, що приймаються, в значній мірі залежить від якості їх аналітичного обґрунтування.

Щоб приймати рішення в галузі виробництва, збуту, фінансів, інвестицій та нововведень, керівництво потребує бути проінформоване з відповідних питань, що є результатом відбору, аналізу та оцінки інформації. При цьому загострюється потреба в достовірній інформації про

сфери вкладання коштів та надійність емітентів цінних паперів, потенційних позичальників, партнерів тощо з метою зниження невизначеності, послаблення впливу суб'єктивних факторів та підвищення якості управлінських та інвестиційних рішень.

Найнеобхіднішим для покращення фінансового стану підприємства є: удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення аналізу фінансового стану підприємства; розробка методичного забезпечення процесу прогнозування фінансового стану підприємства; удосконалення форм фінансової звітності, адаптації національних форм звітності до міжнародних.

Література.

1. Куліш Г.П., Чепка В.В., Фінансовий потенціал підприємства та його роль в умовах нестабільності економіки. Статистика України. 2017. № 1. С.29-35.
2. Krasnobaev V., Zub M., Kuznetsova T., Perevozova I., Maliy O. Mathematical Model of the Process of Tabular's Implementation of the Operation Algebraic Multiplication in the Residues Class. 2019 International Conference on Information and Telecommunication Technologies and Radio Electronics (UkrMiCo). Odessa. Ukraine. 2019. pp. 1-6, doi: 10.1109/UkrMiCo47782.2019.9165400.
3. Красноручський О.О., Руденко С.В. Концептуальні підходи до управління економічним потенціалом аграрних підприємств. Український журнал прикладної економіки. 2016. Том 1. № 3. С. 77-84.
4. Малій О.Г. Фінансові ресурси підприємств та джерела їх формування: теоретичні аспекти. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2016. № 2. С. 71–74.
5. Малій О.Г. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності в Україні. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки, 2018. Випуск 193. С. 247-256.
6. Стецюк П.А. Стратегія і тактика управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2009. 370 с.
7. Фінансовий аналіз: навч. посібник / [Г.В. Митрофанов, Г.О. Кравченко, Н.С. Барабаш та ін.]; за ред. Г.В. Митрофанова. Київ: ХНТЕУ, 2002. 301 с.
8. Фінансовий аналіз: навч. посібник / [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.]; за ред. І.О. Школьник. Київ: "Центр учбової літератури", 2016. 368с.
9. Фінансово-економічний аналіз: підручник / [П.Ю. Буряк, М.В. Римар, М.Т. Бець та ін.] за ред. П. Ю. Буряка, М. В. Римара. Київ: ВД «Професіонал», 2004. 528 с.
10. V.Babenko, I.Perevozova, O.Mandysh, T.Kvyatko, O.Maliy, I.Mykolenko. World informatization in condition of international globalization: Factors of influence. Global Journal of Environmental of Science and Management.Vienna, Austria, 2019, no 299, pp. 172-179.

References.

1. Kulish, H.P., Chepka, V.V.(2017). "Financial potential of the enterprise and its role in conditions of economic instability". Statystyka Ukrainy, no. 1, pp. 29-35.
2. Krasnobaev, V., Zub, M., Kuznetsova, T., Perevozova, I. and Maliy O. (2019). "Mathematical Model of the Process of Tabular's Implementation of the Operation Algebraic Multiplication in the Residues Class". Mizhnarodna konferenciya z informacijny`x ta telekomunikacijny`x texnologij ta radioelektroniky` (UkrMiCo).[International Conference on Information and Telecommunication Technologies and Radio Electronics (UkrMiCo)]. Proceeding of the Materials of the International Conference on Information and Telecommunication Technologies and Radio Electronics (UkrMiCo). (Odessa, 09–13 September 2019). Odessa. Ukraine, pp. 1-6, doi: 10.1109/UkrMiCo47782.2019.9165400.
3. Krasnoruts'kyj, O.O., Rudenko, S.V. (2016). "Conceptual approaches to managing the economic potential of agricultural enterprises". Ukrain's'kyj zhurnal prykladnoi ekonomiky. Vol. 1, no 3, pp. 77-84.
4. Maliy, O.H. (2016) "Financial resources of enterprises and sources of their formation: theoretical aspects". Aktual'ni problemy innovatsijnoi ekonomiky. no 2, pp. 71–74.
5. Maliy, O.G. (2018). «Financial support of innovation activity in Ukraine». Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu silskoho hospodarstva imeni Petra Vasylenka: Ekonomichni

nauky. Issue 193, pp.247-256.

6. Stetsiuk, P.A. (2009). Stratehii i taktyka upravlinnia finansovymy resursamy sil's'kohospodars'kykh pidpriemstv [Strategy and tactics of financial resources management of agricultural enterprises]. NNT's IAE. Kyiv. Ukraine.

7. Mytrofanov, H.V, Kravchenko, H.O., Barabash, N.S. (2002). Finansovyj analiz [Financial analysis]. In Mytrofanov, H.V. (ed.). KNTEU. Kyiv. Ukraine.

8. Shkol'nyk, I.O., Boiarko, I.M., Dejneka, O.V. (2016). Finansovyj analiz. [Financial analysis]; In Shkol'nyk, I.O. (ed.). "Tsentri uchbovoi literatury". Kyiv. Ukraine.

9. Buriak, P.Yu., Rymar, M.V., Bets', M.T. (2004). Finansovo-ekonomichnyj analiz. [Financial and economic analysis]. In Buriak, P.Yu., Rymar, M.V.(ed.). VD «Profesional». Kyiv. Ukraine.

10. V.Babenko, I.Perevozova, O.Mandych, T.Kvyatko, O.Maliy, I.Mykolenko. World informatization in condition of international globalization: Factors of influence. Global Journal of Environmental of Science and Management.Vienna, Austria, 2019, no 299, pp. 172-179.

УДК 351.378(477)

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

PECULIARITIES OF THE ORGANIZATION OF WORK OF CIVIL SERVANTS IN THE CONDITIONS OF APPLICATION OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES

БРЕДНЯ Т.М., СТОЛЯРЕНКО А.А. *

здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти
Харківський національний технічний університет
сізьського господарства імені Петра Василенко

В статті розглянуті ключові моменти організації праці державних службовців при організації взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадянами. Систематизовано основні принципи роботи державної установи, серед яких можна виділити відкритість, співучасть та відповідальність. Визначені основні напрями удосконалення управління кадрами в державному секторі в умовах посилення інформаційних технологій.

Ключові слова: державні службовці, праця, інформаційні технології, управління кадрами, Good Governance.

The article considers the key points of the organization of work of civil servants in the organization of interaction of public authorities and local governments with citizens. The basic principles of work of the state institution are systematized, among which it is possible to allocate openness, complicity and responsibility. The main directions of improvement of personnel management in the public sector in the conditions of strengthening of information technologies are defined.

Key words: civil servants, work, information technologies, personnel management, Good Governance.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Розвиток процесів інформатизації сфери публічного управління відбувається із посиленням залучення державних службовців в

* Науковий керівник: Дудник О.В., к.е.н., доцент